

חלקם של ארגוני חברה אזרחית בצמצום פערי בריאות

בחברה הערבית בישראל

ד"ר נור עבדאלהאדי שחברי, גב' איילת גרינבאום אריזון, ד"ר מוחמד ח'לאילה, מר' נידאל עותמאן

רקע

הארגונים הזכירו שלושה חסמים עיקריים בעשייה בתחום: חוסר מודעות, חוסר אמון במערכת הבריאות, ועניין המאצ'ינג בתחום התמיכות הממשלתיות. בבירור לגבי הזדמנויות, הארגונים הדגישו כי בניית יחסים עם הציבור הערבי, גיוס משאבים, וקידום שיתופי פעולה רב מגזריים כמו יחידות בריאות ברשויות המקומיות ומערכת הבריאות אשר יכול להגביר את יעילות התכניות.

מטרת המחקר היא להעריך את תפקידם של ארגוני חברה אזרחית בהפחתת פערי הבריאות בחברה הערבית בישראל, במיוחד בתחום קידום הבריאות וההסברה. במחקר השתתפו 41 ארגונים בתחום הבריאות, רובם (98%) ארגוני חברה אזרחית ללא כוונת רווח. הארגונים נבדלים ברקע ובניסיון, החל מארגונים ותיקים ועד לכאלה שהוקמו בתגובה לאתגרי הקורונה.

מסקנות

שיתוף פעולה עם ארגוני החברה האזרחית שעובדים בתוך החברה הערבית הוא צעד אסטרטגי חשוב. בשנים האחרונות, עמותות הפכו לשותפים מרכזיים למשרד הבריאות ביצירת מדיניות ובבניית תוכניות עבודה. התערבות מבוססת קהילה מסייעת בביטוי צרכי הקהילה הערבית בצורה מקצועית, מותאמת תרבותית ומשפיעה על עיצוב תהליכי קבלת ההחלטות במשרד הבריאות, דבר שמבטיח שהמדיניות והשירותים הבריאותיים יענו לצרכים האקוטיים של המוטבים. משרד הבריאות, מצדו, זקוק לשיתוף פעולה עם הארגונים כדי ליישם את תוכניותיו, מאחר שאין ארגון בודד שיכול לספק את כל הצרכים הנדרשים. לפיכך, שיתופי פעולה ותיאום בין הארגונים למשרד הבריאות ולגורמים נוספים הם הכרחיים להגדלת האימפקט ולשיפור מצב הבריאות בחברה הערבית.

מתודולוגיה

מחקר משולב כמותני וגם איכותני. כלי המחקר הכמותני הינו שאלון סקר שכלל 30 שאלות אשר נועד להעריך את מאפייני הארגון, הפעילויות הקשורות לבריאות, ואת האתגרים הטמונים בשיתוף פעולה עם המגזר הציבורי. בנוסף, המחקר האיכותני כלל ראיונות עומק חצי-מובנים עם אנשי מקצוע בתחום הבריאות, מנהלי עמותות, נציגי אקדמיה ונציגי השלטון המקומי.

ממצאים

המחסור בשירותים והאי שוויון בשירותי הבריאות הובילו להקמת רוב הארגונים בחברה האזרחית העוסקים בבריאות. עיקרי הפעילות של הארגונים הינם ימי עיון, סדנאות וקמפיינים כדי להעלות מודעות ולסייע המיצוי זכויות.